ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 98, Kasım 2019, s. 38-47

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.36800>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
20.08.2019

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.11.2019

Doç. Dr. E. Ceylan ÜNAL AKBULUT

Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi
ceylanunal@hotmail.com

Prof. Dr. Cihat AŞKIN

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
infaskin@gmail.com

20.YÜZYIL TÜRK BESTECİLERİNİN ÇOCUKLAR VE BAŞLANGIÇ PİYANO ÖĞRENCİLERİ İÇİN BESTELEDİKLERİ ESERLER¹

Öz

Toplumlar için tanınırlık olgusu üretimleri ile değerlendirilir. Her topluluk kendini diğerlerinden ayıran dil unsuru dışında yerel ve yöresel çeşitlilikleri ile fark yaratırlar. Bu bağlamda sanat ve müzik belirleyici faktörlerin başında gelmektedir. Yüzyıllardan beri birbirlerinden etkilenen toplumlar küreselleşen bugünün dünyasında çok sesliliği benimseme yolundadırlar. Müzikteki çok seslilik 20.yüzyıl Türk bestecilerinin de ilgisini çekmiş ve birçok türde yerel tınıları kullanarak besteler yapmışlardır. Bu bestecilerden bazıları çocuklar ve piyano başlangıç öğrencileri için ülkemize dağarcık kazandırmışlardır. Bu çalışma kapsamında toplam on üç ilk seviye parçanın analizi yapılmıştır. Sonuç olarak, Klasik Batı Müziğindeki eş değer dağarcık değerlendirilmiş ve 20.yüzyıl Türk bestecilerinin piyano başlangıç eserlerinin literatüre olan sonsuz katkısı bir kere daha anlaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: 20.Yüzyıl Türk Bestecileri, Piyano, Başlangıç, Eser

¹ Bu makale İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamlanan “Arrangements of Selected Turkish Tunes for Early-Elementary Piano Education” adlı doktora tezinden hazırlanmıştır.

THE PIECES OF CONTEMPORARY TURKISH COMPOSERS WRITTEN FOR ELEMENTARY PIANO STUDENTS

Abstract

The notion of recognition for societies is evaluated by the production they have. Apart from the language that distinguishes communities, each community makes a difference with its local and regional diversity. In this context, art and music is one of the determining factors. For centuries, societies that have been influenced by each other are beginning to adopt polyphony in today's world of globalization. The polyphony in music attracted the attention of 20th century Turkish composers hence they composed pieces of music using different kinds of local sounds. Some of these composers contributed to the country's repertoire with their works for children and piano beginners. This study comprises the analysis of thirteen first level pieces. As a result, the equivalent repertoire in Classical Western Music was evaluated and the great contribution of 20th century Turkish composers to the music literature/litterateur was once again understood.

Keywords: 20 th Century Turkish Composers, Piano, Elementary, Piece

1. GİRİŞ

20.yüzyıl bestecileri, başta Türk Beşleri olmak üzere çoğunlukla solo çalgılar, oda müziği, orkestra, şan ve koro gibi çeşitli müzik türlerinde çok sesli batı müziğini temel alarak besteler ve Türkü düzenlemeleri yapmışlardır.

Türk bestecilerimizin piyano için birçok yapıtı bulunmaktadır. Dicle (1994)'nin tespiti şu şekildedir: “Piyano dağarcığında karşılaşılan en büyük zorluk ve bu zorluğun beraberinde getirdiği eksiklik, Türk müziği motiflerini taşıyan eserlerin yeterli sayıda olmayışıdır. Bazı bestecilerimizin eserlerinden yararlanılmaktadır fakat bu bestecilerin eserleri çoğunlukla farklı amaçlar güdülerek yazıldığından dolayı piyano eğitiminde fazlaca kullanılma olanağı yoktur (Aydinoğlu, 2014: 9; Dicle, 1994).

Bu çalışma doğrultusunda, 20.yüzyıl Türk bestecilerinin “Çocuklar İçin” ve diğer başlıklarla oluşturdukları nota kitaplarının içerisinde başlangıç seviyesine en uygun parçalar incelenmiştir.

Başlangıç piyano dağarcığı denince akla, piyanoya ilk kez başlayacak öğrencilerin öğreneceği kısa parçalar gelmelidir. Bu parçalarla hedef, piyano çalma bilgileri verme dışında, öğrencinin çalgı ile barışık bir biçimde çalışmasını sağlayıp, ilerleme yolunda yol gösterici olmaktır. Bu ilerleme yolunda en büyük görev eğitime düşer. Piyano öğretmeni, “Klasik Dağarcık” adlandırdığımız başlangıç piyano eserlerini, kolaydan zora eğitim ilkesi ile öğrencinin rahatlıkla ilerleme göstermesi adına metodolojik olarak seçmelidir. Metodolojik kelimesi piyano eğitiminde, bir seviye içerisinde bilgilerin aşama kaydederek öğrenilmesi olarak açıklanabilir. Bu bağlamda, ayrı el çalmayı öğrenmeden iki el çalmaya geçilemeyeceği, bağlı (*legato*) çalım pekiştirmeden kısa (*staccato*) çalım öğrenilemeyeceği veya Do majör gam öğrenilmeden tek diyez ve tek bemol majör ve minör gama başlanamayacağı bilgileri, metodolojik piyano öğrenimini açıklayıcı örnekler olarak verilebilir. Gene piyano öğrenirken öğrencilerin batı müziğinin tonal eserleri yanı sıra, kendi yerel müziğine yakın modal veya

makamsal dizi ve tınılardan oluşan eserlerle tanışması son derece önemlidir. Böylelikle, öğrendiği çalgıyı içselleştirmesi, kendinden emin olarak çalması kolaylaşacak dağarcığını genişletirken yorum yapabilme yeteneğini arttıracaktır.

Türk bestecileri ile ilgili ülkemizde yapılan Aydınoğlu(2014)'nın tez çalışmasında belirttiği üzere; temel piyano tekniklerinin kazanılması (iki elin bağımlı bağımsız kullanımı, sağ ve sol pedal kullanımı, homofonik-polifonik eserlerin icrası, süslemelerin çalınması, piyanodan farklı ses renkleri elde etme, farklı ritmik karakterlerde parçaların icrası vb.) ve müzikal ifadenin geliştirilmesinde Türk eserlerinin etkili olduğu ispatlanmış, bu çalışmalar için parça önerilerinde bulunulmuştur (Aydınoğlu, 2014: 9-10; Bulut, 2002; Sönmezöz, 1998; Tatar, 1993; Ensari, 1990; Yonat, 1987).

Araştırma kapsamında birçok esere ulaşılmıştır. Bu eserler “Türk Bestecileri Eser Kataloğu” kitabı referans alınarak tespit edilmiştir. Ulvi Cemal Erkin’in “Çocuklar için Yedi Kolay Parça” başlığındaki eserine ulaşmak için kızı İçten Erkin ile görüşülmüştür. Bu görüşme sonucunda “Duyuşlar” isimli kitaptan yedi tanesinin seçilip ayrıca bir albüm olarak basılması düşünüldüğü ancak bu projenin hiçbir zaman gerçekleşmediği öğrenilmiştir. Cenan Akın’ın Op.4 Küçüklerin Dünyası (1974) isimli eserinin çocukların çalabileceği seviyede olmadığı bilgisi bestecinin eşi piyanist Nazan Akın’la yapılan görüşme sonucu edinilmiştir. Diğer bir besteci Faik Canselen’in “Çocuklar ve Gençler İçin” (1938) ve “Küçük Parçalar Albümü”(1929) nün baskısına erişilememiştir.

Türk bestecilerinin çoğunlukla ileri seviyede eserler verdiği düşünülürken orta seviyede dahi birçok yapıt bulunmaktadır. Orta seviyede Ulvi Cemal Erkin “Duyuşlar”(1937), İstemihan Taviloğlu’nun “Gençler İçin” Op.11(1978), Gençler İçin” Op.13 (1980) ve Aydın Karlıbel’in “Gençlik Albümü, Piyano İçin Onaltı Parça(1993-1997), Cengiz Tanç’ın Op.2 10 Küçük Piyano Parçası(1978) başlıklı eseri, Nevit Kodallı’nın Ostinato-Five Pieces for Children isimli eseri ile Adnan Arif Kopuzlu’nun Küçükler için Piyano Parçaları (1935) isimli iki adet tek sayfalık eserleri belli başlı bilinenlerdir.

Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar isimli kitapta (2013) öğretim eserleri ve seviyeler sıralanmıştır. Eserler metotlardan başlayarak dönem olarak sıralanmış ayrıca etüt ve egzersizler belirtilmiştir.20. yüzyıl eserleri seviye sıralamasında Çağdaş Türk bestecilerine de yer verilmiştir. Ertuğrul Bayraktar, Piyanoda İlk Adımlar ve Piyano İçin Üç Parça isimli eserden “Salına Salına Gelen Kız”, Muammer Sun Piyano İçin Sözsüz Şarkılar- “Sonbahar”, “Zeybek”, “Yakarış”, Erdal Tuğcular, Türkünün Rengi isimli kitaptan “Haydar Haydar”, Ekrem Zeki Ün, Piyano İçin Parçalar “No.5, Şalvarlı Kız, No.6, Masaldaki Atlı, No.7, Ovada Akşam”, basamak bir için önerilmiş eserlerdir. İkinci seviye için yapılan önerilerde yer alan Ahmet Adnan Saygun’un “İnci’nin Kitabı” adlı eserinin görüldüğünden daha zor olduğu belirtilmiştir. Bu kitaptan ilk eserlerin birinci seviyede çalınabileceği vurgulanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma kapsamında Tarama ve Betimleme Yöntemi yolu ile besteciler ve eser isimleri araştırılıp bulunmuştur.

3. SINIRLILIKLAR

- 1-20.yüzyıl ve Çağdaş Türk Bestecileri tarafından bestelenmiş piyano için başlangıç eserleri Ersin Antep'in "Türk Bestecileri Eser Kataloğu" isimli kitabından taranmıştır.
- 2- Bu katalogdan konu ile ilgili ulaşılan besteci sayısı on üçtür. Bu besteciler; Ahmet Adnan Saygun, Muammer Sun, Bülent Tarcan, Ekrem Zeki Ün, İlhan Baran, Kemal Sünder, Necdet Levent, Ertuğrul Bayraktar, Çetin Işıkoğlu, Erdal Tuğcular ve Sayram Akdil'dir.
- 3-Bestecilerden Babür Tongur ve Hasan Uçarsu'nun eserlerine doğrudan kendileri ile görüşülerek ulaşılmıştır.
- 4- Her bestecinin bir kitabı incelenmiştir.
- 5-Adı geçen besteciler tarafından başlangıç piyano dağarcığı için bestelenmiş kitaplar öncelikle, "Eser İsimleri", "Bestelenme Yılı", "Baskı Durumu" bilgileri ile incelenmiştir.
- 6- Seçilen parçalarda; donanımında en fazla tek arıza olması, en küçük nota değeri olarak onaltılık kullanılması, sol elde sol anahtar dışında fa anahtar da bulunması, basit zaman ölçü sayısı ve başlangıç tempolarının bilinmesi temel alınmıştır.
- 7- Eserler besteleniş yılına göre sıralanmıştır.
- 8- Tüm eserlerin kendi içlerinde metodolojik olarak sıralanıp sıralanmadığı belirtilmiştir.
- 9- Her kitaptan bir eser anlatılmıştır.
- 10- Bestecilerin eserlerinden piyanoda başlangıç seviyesi için en uygun parça seçilmiştir.
- 11-Klasik Batı Müziği başlangıç piyano dağarcığında yaklaşık olarak çalınabilecek eserler tablo olarak belirtilmiştir.

4. BULGULAR

Çocuklar için başlangıç piyano dağarcığına yönelik ülkemizde eser yazmış birçok besteci bulunmaktadır. Bulunan tüm parçalar şarkı formunda yazılmıştır.

4.1. Ahmet Adnan Saygun-İnci'nin Kitabı- "İnci"

A.A.Saygun'un 1934 tarihinde bestelediği "İnci'ni Kitabı " isimli eseri baştan sona eğitime yönelik bir nota kitabıdır. Türk bestecilerini tanıma adına başlangıç piyano eğitiminde kullanılabilecek ilk kaynaktır Son derece metodolojik olarak yazılmış bu nota kitabında her biri isimlendirilmiş yedi eser bulunmaktadır. 1952 yılında ilk baskısı yapılmış bu eser de "İnci" isimli parça 4/4'lüktür.

Dörtlü aralıkların sıklıkla duyurulduğu parçada, öğrenciler yedili aralıklar ile nazikçe tanıştırılmaktadır. Başlangıç piyano dağarcığında dünyada sıklıkla rastlanan "pedal ses" kavramının öğrenilmesi açısından dikkat çekicidir. Böylelikle, sol el eşlik görevini sürdürürken sağ elin melodik olarak devamlılığı durumu karşımıza çıkmaktadır.

En önemlisi eser içerisinde I.(la)V.(mi) ve VIII.(la) seslerin sıklıkla duyurulması dinleyici ve yorumcu açısından modal tınıları kavrama adına öğreticidir.

4.2. Muammer Sun -Yurt Renkleri 3. Defter - “I”

M. Sun tarafından 1956-1972 yılları arasında bestelenmiştir. Kitapta toplam dokuz parça bulunmaktadır. İlk parça 1961 yılında bestelenmiştir. Şu anda baskısı mevcuttur. Ard arda gelen eserlerin sırası seviye olarak farklılıklar arz etmektedir. Sıra ile bakıldığında parçaların metodolojik olarak git gide artan bir seviye anlayışı gözetilmediği gözlenmiştir. Bu notanın ilk parçası ¾'lük olup, ağırlıklı olarak si segah dizisinde yazılmıştır. Fa anahtarında kalın tuşları öğrenciye tanıştırmıştır. Donanımda arıza yokken parça içerisinde anarmonik seslerle birlikte diyez ve bemol tuşlara aşinalık kazandırılmaktadır.

4.3. Babür Tongur- Piyano Tekerlemeleri –“No.2”

B. Tongur tarafından 1962-1971 yılları arasında bestelenip, 2007 yılında revize edilen Piyano Tekerlemeleri isimli eser, on üç adet parçadan oluşmaktadır. Hiç birinde başlık yoktur. Henüz bir baskısı yapılmamıştır.

2 numaralı eser, 2/4'lük ve 3/4'lük ölçü sayıları arasında gidip gelmektedir. İlk nota ikinci çizgideki sol olup tüm eser altı nota içerisinde dönüp, bir oktavlık aralığa ulaşmamaktadır. Üçlü ve yedili aralık duyumunun ön planda olduğu eserde her iki elde de sol anahtarı bulunmaktadır. Parçada pedal çalım işareti bulunmaktadır. Genç yetişkin öğrenciler bu parçayı pedal ile çalabilir. Baştan sona *legato* olan eser, *ritardando* (yavaşlama) ile bitiyor. Böylelikle *ritardando* terimi de öğrenci tarafından öğrenilmektedir. Parçalar metodolojik olarak sıralanmıştır.

4.4. Bülent Tarcan-On Türk Piyano Parçası-“Dede Efendi”

B.Tarcan tarafından 1968 yılında bestelenen ve aynı yıl basılan bu eser başlığı olan on parçadan oluşmaktadır. Bu eserin adının neden “Türk Piyano Parçası” olduğu eserin tamamı incelendiğinde anlaşılmaktadır.

İlk parça Hammamizade İsmail Dede Efendi'nin rast makamında bestelediği tek sesli “Gülñihal” isimli esere atfen Bülent Tarcan'ın “Dede Efendi” başlığı ile Do Majör tonunda aynı melodiyi çok seslendirdiği eserdir. ¾'lük eserin sol elinde eşlik partisi armonik yürüyüşlerle beslenmiştir. Böylelikle öğrenciler çalgılarında melodiyi belirgin duyurma prensibini öğrenmiş olacaklardır. Eserde değişik nüanslar bulunmaktadır. Sağ ve sol elde aralık basmaya yer verilmiştir. Kitap metodolojik olarak sıralanmıştır. Baskısı yoktur.

4.5. Ekrem Zeki Ün- Çocuklar İçin-“Şarkı”

E.Z.Ün tarafından 1970 yılında bestelenmiş, 1993 yılında baskıya verilmiş eserde toplam başlıklı 4 parça bulunmaktadır. Şarkı isimli 2/4'lük parçada söz yazılmıştır. Donanımda fa diyez olan eser, mi doğal minörde bestelenmiştir. Baştan sona *legato* çalınan eserde, sıklıkla tempo terimlerine yer verilmiştir. *Poco rallantando* teriminin de öğrenciye öğretildiği eser de nüans işaretleri bulunmaktadır. Kanon tekniğinde yazılmış eser ana temanın duyurulması ile sona erer. Eserde ¼ lük olarak belirtilen bir ölçü kullanılmış, başlangıç piyano öğrencisinin ölçü sayıları ile ufkunun genişletilmesi sağlanmıştır. Eserin metodolojik olarak sıralandığı söylenebilir. Sıra ile bakıldığında parçaların metodolojik olarak git gide artan bir seviye anlayışı gözetilmediği gözlenmiştir.

4.6. İlhan Baran- Çocuk Parçaları- “Sessiz Sabah”

Besteci İ. Baran tarafından 1970 yılında piyano veya klavsen için bestelenen Çocuk Parçaları isimli eser dokuz parçadan oluşmaktadır. Her bir parça isimlendirilmiştir. İlk baskısı 1984 yılında yapılmış eserin bir başka yayın evinden 2006 yılında yapılmış ikinci baskısı da bulunmaktadır. İlk parça Sessiz Sabah piyano başlangıç dağarcığı için en uygun eserdir. Buselik dizisi kullanılarak bestelenmiş eserde uzatma bağı ve *legato* bilgisi öğrenilebilir. İki oktav içerisinde geçen eserde *ritardando* terimi tanıtılmaktadır. Eser, iki ölçülük bir cümle ile giriş yapmaktadır. Kitaptaki parçalar metodolojik olarak sıralanmıştır.

4.7. Kemal Sünder -Piyano İçin 12 Çocuk Parçası Op.13-“No.2”

Besteci K. Sünder tarafından 1971 yılında bestelenen Piyano İçin 12 Çocuk Parçası isimli eser on iki parçadan oluşmaktadır. Parçalarda isim başlığı yoktur. Baskısı olmayan eser, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Kütüphanesinden temin edilmiştir.

Bu parçalardan No:2 başlangıç piyano öğrencileri için en uygun dağarcıktır. Eser modal yapıda bestelenmiştir. Bu parçada Dor dizisinin sesleri kullanılmıştır. İki oktav içerisinde geçen eserde öğrencilere *legato-staccato* ve *tenuto* tekniği ile nüans işaretleri tanıtılmaktadır.. En küçük nota değeri onaltılık nota olup, farklı tarımlarda işleniyor. Parçada sol el eşlik görevini üstlenmek yerine melodik hat içerisinde ilerlemektedir. Notada tekrar ve dolap işaretleri de öğretilmektedir.

Başlangıç piyano öğrencilerinin çalabileceği son derece uygun bir bestedir. Diğer on bir parça ise başlangıç seviyesinden çok orta seviye öğrencilerinin rahatlıkla çalabileceği eserlerdir.

Piyano için On iki Çocuk Parçası isimli eser metodolojik olarak sıralanmıştır.

4.8. Necdet Levent-Piyano İçin On Parça -“Yarenlik”

N. Levent tarafından 1978-1979 yılları arasında bestelenen 1999 yılında piyasaya sürülen bu eser de başlıklı on adet parça bulunmaktadır. Yarenlik isimli parça La Buselik dizisinde yazılmıştır. Eserde sol elde tutan ses vardır. Nüans ve *ritardando* işaretleri mevcuttur.

Necdet Levent'in besteciliğinde Türk Halk ve Türk Geleneksel Müziğinin form, usul ve makamlarını kendi anlayış sistemi ile kullandığı, Kemal İlerici'nin “Dörtlü Armoni Sistemi”ni benimsediği bu nota kitabının arka kapağında belirtilmiştir. Eserler metodolojik olarak sıralanmıştır.

4.9. Ertuğrul Bayraktar-Piyanoda İlk Adımlar-“Yansıma”

E. Bayraktar tarafından 1980 yılında bestelenen Piyanoda İlk Adımlar isimli eser toplam dokuz başlıklı parçadan oluşmaktadır. İlk parça Yansıma, başlangıç piyano öğrencileri tarafından öğrenilebilecek en uygun eserdir. Parça 2/4'lük yazılmıştır. Parça birbirlerini takip eden sağ ve sol el haraketleri ile işlenmiştir. İki elin birbirini taklit ettiği parça ile öğrenci “Kanon tekniği” ile tanışmaktadır. Parçada öğrenciye siyah tuş olarak mi bemol tanıtılmaktadır ve bu nota iki elde de görülmektedir. Nüans işaretlerinin de kullanıldığı eser öğrenmesi kolay bir başlangıç piyano eseridir. Kitap metodolojik olarak sıralanmıştır.

4.10. Çetin Işıkoğlu- Çocuk Dünyası Op.21-“Aç Kapıyı Bezirgan Başı”

Ç. Işıkoğlu tarafından 1982 yılında bestelenen Çocuk Dünyası –Türk Çocuklarından Dünya Çocuklarına Op.21 Piyano Albümü isimli eser 2007 yılında baskıya verilmiştir. Bu eserde, isimli on dokuz parça bulunmaktadır.

Albümde Çetin Işıkoğlu’nün önsözü yer almaktadır. Önsözde kısaca, Türk makam ve ritmik kalıplarının öncelikle öğrenilmesi durumunda, çok sesli müziğin uyumlu (*konsonans*) ve uyumsuz (*disonans*) seslerinin Türk piyano öğrencileri tarafından daha kolay benimseneceği belirtilmiştir.

Bu doğrultuda albümü hazırlarken, çocuk oyunlarından faydalandığı ve düzenlemelerin kolaydan zora göre dizildiği bir çalışma gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Bu parçaların hem çocuklara hem de ileri seviyedeki öğrencilere yönelik olduğu vurgulanmıştır.

Piyano tekniği olarak, *glisando*, pedal, arpej, parmak geçişleri, gamlar, uyumsuz sesler ve akorlar, üçlü, beşli aralıklar ve oktav vb. çalışmalara yer verildiği belirtilmiştir. Albümün Eren Kaplan tarafından çalınan bir CD Kaydı bulunmaktadır. Başlangıç piyano öğrencileri için değerlendirilebilecek parça 7 numaralı, “Aç Kapıyı Bezirgan Başı” isimli parçadır. 3/4 lük ölçü sayısı ile yazılmış eserde sağ el solo olarak si “5” ile başlamaktadır. Her iki el de, parçanın sonuna kadar sol anahtarı ile çalmaktadır. Nota değerleri olarak noktalı dörtlük ve üçleme bilgisi verilmektedir. İki oktavlık bir alanda yazılmış eserde nüans işaretleri, çarpma notalar, süsleme işareti tril, aksan, *segno*, *puandorg* bilgileri pekiştirilmektedir. Parçaların metodolojik olarak sıralandığı söylenebilir. Sıra ile bakıldığında parçaların metodolojik olarak git gide artan bir seviye anlayışı gözetilmediği gözlenmiştir.

4.11. Hasan Uçarsu- Piyano İçin Üç Küçük Parça-“No.1”

H. Uçarsu tarafından Piyano İçin Üç Küçük Parça başlığı ile 1984 yılında bestelenen eserler daha sonra yedi adet olarak tamamlanmıştır. Baskısı yoktur. Bir oktav alan içerisinde, sol anahtarı ile başlayan eserde sol elde fa anahtarı da kullanılmaktadır. 4/4 lük ölçü sayısı ile bestelenen eseri çalan öğrenci iki elini eşit oranda kullanma imkanına sahip olmaktadır. Çarpma nota ve uzatma bağı bilgileri yanı sıra, *ritardando* terimi, *puandorg işareti*ni öğrenme fırsatına bu parça ile erişilmektedir. Sağ elde, dörtlü aralık, sol elde ise, üçlü, beşli, yedili aralık çalma öğrenilmektedir. Parça toplam üç buçuk oktavlık ses aralığında yazılmıştır. Parçalar metodolojik olarak sıralanmıştır.

4.12. Erdal Tuğcular-Türkünün Rengi Piyano İçin 11 Parça-“Al Mendili”

E. Tuğcular tarafından bestelenen Türkünün Rengi “Piyano İçin 11 Parça” 1995 yılında basılmıştır. On bir parçanın her biri başlıklıdır. Bu eserin en önemli özelliği Türk Halk ezgilerinden örneklerin özgün düzenlemelerinin yapılmış olup, piyano öğrencisine Türk ezgilerini tanıtmaya adanmış başarılı bir çalışma olmasıdır.

Bu eserin ikinci parçası “Al Mendili” bir Hatay yöresi türküsü düzenlemesidir. 4/4’lüktür ve donanımda fa diyez bulunmaktadır. La üzerinden dor dizisi tanıtılmaktadır. Bu nota bütünü ile Türk ezgileri ile piyanoya başlanma adına hem yetişkin hem de çocuklara rahatlıkla hitap edecek bir eserdir. Ayrıca, genişletilmiş 2. baskı olarak 2003 yılında aynı adlı eser, “Piyano için 23 Parça” olarak yayımlanmıştır.

4.13. Sayram Akdil- Yaşasın Çocuklar Piyano Parçaları- “Ali ile Veli”

S. Akdil tarafından Yaşasın Çocuklar piyano parçaları başlığı ile iki defter olarak yazılan nota isimli on yedi adet eserden oluşturulmuştur. 1998 yılında baskısı yapılan notadan ilk defter piyano başlangıç öğrencileri tarafından kullanılabilir. Ali ile Veli başlıklı 2/4'lük ilk eser, başlangıç öğrencileri için son derece uygundur. Sağ el ile başlayan parça iki ayrı temanın bağımsız olarak sağ ve sol elde duyurulması ile başlar. Bu parça ile öğrenci, ilerleyen ölçülerde iki temayı aynı anda duyurmayı öğrenmektedir. Bir oktav içerisinde geçen eser, yedili aralık ile biter. Modal dizide yazılan bu parça kanonik teknik ile öğrencinin dağarcığında kalacak faydalı diğer bir eserdir. Parçalar son derece metodolojik olarak sıralanmıştır.

5. YORUM ve ÖNERİLER

Bu çalışmada 20.yüzyıl ve Çağdaş Türk Bestecilerinin yayınlanmış ya da yayınlanmamış on üç eseri başlangıç piyano dağarcığı için besteledikleri kitaplardan alınmıştır. Bu kitaplardan birer parça, “eser isimleri”, “bestelenme yılı”, “baskı durumu” bilgileri ile incelenmiştir.

Seçilen parçalarda; donanımda en fazla tek arıza olması, en küçük nota değeri olarak onaltılık değer kullanılması, sol elde sol anahtarı dışında fa anahtarı da bulunması, basit zaman ölçü sayısı ve başlangıç tempolarının bilinmesi temel alınmıştır. Bu kriterlerin yanı sıra pek çok yeni kavramla öğrencilerin karşılaşması mümkündür. Bu kavramlar; aralık öğrenimi, müzik terimleri öğrenimi, kontrapuntal doku, tril, aksan , *glissando*, pedal ses, anarmonik ses, modal ve makamsal diziler, artikülasyon teknikleri, nüanslar, ölçü sayısı değişmesi, bilinen bir şarkının düzenleme hali ile tanışma olarak sıralanabilir. Kitaplardaki eserler kendi içlerinde genel olarak metodolojik bir anlayış ile sıralanmıştır.

Tablo 1: 20.Yüzyıl Türk Bestecilerinin Eserlerini Çalışırken Klasik Batı Müziği Başlangıç Piyano Dağarcığında Yaklaşık Olarak Çalınabilecek Eserler

Başlangıç Türk Bestecileri Parça İsimleri	Başlangıç Klasik Batı Müziği Bestecileri Parça İsimleri
Ahmet Adnan Saygun, İnci'nin Kitabı -İnci	Robert Schumann, Gençlik Albümü No.5
Muammer Sun, Yurt Renkleri 3- I	Piyotr Ilyic Tchaikovsky, Gençlik Albümü Dolly is ill
Babür Tongur, Piyano Tekerlemeleri No.2	Dmitri Kabalewsky, Çocuklar İçin- Vals
Bülent Tarcan, On Türk Piyano Parçası-Dede Efendi	Ferdinand Beyer, Op.101 No.66
Ekrem Zeki Ün, Çocuklar İçin-Şarkı	Bela Bartok, Çocuklar İçin, At the playground
İlhan Baran, Çocuk Parçaları- Sessiz Sabah	Carl Czerny Op.599, No:6 ve No:7
Kemal Sünder, Piyano İçin 12 Çocuk Parçası Op.13 No.2	Alexander Gretchaninov Op.98, No:4
Necdet Levent, Piyano İçin On Parça-Yarenlik	Robert Schumann, Gençlik Albümü No.1
Ertuğrul Bayraktar, Piyanoda İlk Adımlar-Yansıma	Ferdinand Beyer, Op.101 No.29
Çetin Işıkoğlu, Çocuk Dünyası Op.21- Aç Kapıyı Bezirgan Başı	Ferdinand Beyer, Op.101 No:60

Hasan Uçarsu, Piyano İçin Üç Küçük Parça- No.1	Anna Magdalena Bach Albümü, La minör Menuet
Erdal Tuğcular, Türkünün Rengi “Piyano İçin 11 Parça”-Al Mendili	Bela Bartok, Çocuklar İçin, Sorrow
Sayram Akdil,Yaşasın Çocuklar Piyano Parçaları- Ali ile Veli	Ferdinand Beyer, Op.101 No:54

Tabloda sıralanan eserler öneri olarak sunulmuştur. Çok geniş dağarcığa sahip Klasik Batı Müziği piyano başlangıç seviyesi ikiye örnek ile sınırlandırılmaz. Burada amaç yaklaşık olarak en yakın seviyede, en bilinen eserleri belirtmektir.

SONUÇ

Dünyada ve ülkemizde çok sayıda başlangıç metotları olduğu tüm piyano eğitimcileri tarafından bilinmektedir. Piyano eğitiminde başlangıç metotlarından başlayarak metodolojik ve dönemsel eğitim verilmesi tüm ekollerde benimsenmiştir. Her ülkenin kendi bestecisini çocuk yaşıta ya da enstrüman çalmayı öğrenmeye başladığı ilk yıllarda tanınması gerekliliği ayrıca önemlidir.

Bu çalışma kapsamında 20. Yüzyılda bestelenmiş Türk Bestecilerinin çocuklar ve başlangıç seviyesindeki öğrenciler için yazmış oldukları notalar tespit edilmiş ve her bir kitaptan birer eserin analizi yapılmıştır. Bestecilerimiz ve eserleri, Ahmet Adnan Saygun, İnci'nin Kitabı-İnci, Muammer Sun, Yurt Renkleri 3- I, Babür Tongur, Piyano Tekerlemeleri No.2, Bülent Tarcan, On Türk Piyano Parçası-Dede Efendi, Ekrem Zeki Ün, Çocuklar İçin-Şarkı, İlhan Baran, Çocuk Parçaları- Sessiz, Kemal Sünder, Piyano İçin 12 Çocuk Parçası Op.13 No.2, Necdet Levent, Piyano İçin On Parça- Yarenlik, Ertuğrul Bayraktar, Piyanoda İlk Adımlar-Yansıma, Çetin Işıkoğlu, Çocuk Dünyası Op.21- Aç Kapıyı Bezirgan Baş, Hasan Uçarsu, Piyano İçin Üç Küçük Parça, Erdal Tuğcular, Türkünün Rengi “Piyano İçin 11 Parça”- Al Mendili, Sayram Akdil, Yaşasın Çocuklar Piyano Parçaları- Ali ile Veli olarak sıralanmıştır.

Bu eserlerden basit zamanda, donanımda tek arıza, tempo bilgisi olan, en fazla onaltılık değere sahip olanlar parçalar seçilmiştir. Bu eserlerin erken başlangıç yetişkin ve çocuk piyano öğrencileri için en uygun yapıtlar olduğu tespit edilmiştir. Bu kısa ve öğretici parçalarda öğrenciler piyano öğreniminin en temel bilgilerini edinecekleri hedeflendiği görülmüştür. Bu bağlamda Klasik Batı Müziği dağarcığında eş zamanlı öğrenilmesi muhtemel eserler; Robert Schumann, Gençlik Albümü No.5, Piyotr Ilyic Tchaikovsky, Gençlik Albümü Dolly is ill, Dmitri Kabalewsky, Çocuklar İçin- Vals, Ferdinand Beyer, Op.101 No.66, Bela Bartok, Çocuklar İçin, No.1, Carl Czerny Op.599, No:6 ve No:7, Alexander Gretchaninov Op.98, No:4, Robert Schumann, Gençlik Albümü No.1, Ferdinand Beyer, Op.101 No.29, Ferdinand Beyer, Op.101 No:60, Anna Magdalena Bach Albümü, La minör Menuet, Bela Bartok, Çocuklar İçin, Sorrow, Ferdinand Beyer, Op.101 No:54 olarak önerilmiştir.

Bu araştırmada adı geçen tüm eserlerin her biri yakın geçmişte olduğu gibi, şimdi ve sonraki nesillerdeki Çağdaş Türk bestecilerine de örnek olacak, başlangıç piyano eğitiminde değeri tartışılmaz eşsiz eserlerdir. Tüm dünya başlangıç piyano öğrencileri tarafından sevilerek seslendirilmesi son derece yüksek niteliktedirler. Piyano başlangıç dağarcığı için uygun bu eserler Türk Bestecilerini tanımak isteyen öğrenciler için önemli müzik kaynakları olarak ele alınmalıdır. Özellikle, Türk Makamsal ve modal dizilere kulaklarının aşına olması adına kullanılabilecek son derece önemli yapıtlardır.

Sonuç olarak, 20.yüzyıl ve Çağdaş Türk Bestecilerinin “Çocuklar ve Başlangıç Piyano Öğrencileri İçin” besteledikleri eserleri ile piyano başlangıç öğrencilerinin tanışması, söz konusu bireylerin pedagojik olarak üst düzeyde yarar sağlayacakları yadsınamaz bir gerçektir.

KAYNAKLAR

- Akdil, S. (1998). Yaşasın Çocuklar,. İzmir.
- Anna Magdalena Bach Albümü. İstanbul: Altuğ Nota Yayınları.
- Antep, E. (2006). Türk Bestecileri Eser Kataloğu. Ankara: Sevda - Cenap and Müzik Vakfı Yayınları.
- Aydinoğlu, O. (2014). Çağdaş Türk Bestecilerinin Piyano Eserlerinin Seviyelerine Göre Sınıflandırılması (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baran, İ. (1970). Çocuk Parçaları. Ankara: Devlet Konservatuvarı Yayınları.
- Bartok, B. (1947), For Children, New York: Boosey & Hawkes.
- Bayraktar, E. Piyanoda İlk Adımlar.
- Beyer, F. (1980), Scuola Preparatoria Del Pianoforte Op. 101, Milano: Pozzoli.
- Czerny, C. Op. 599 Etütler, İstanbul: Altuğ Nota Yayınları.
- Çimen, G.; Ercan, N.; Gökbudak, S.; Aziz G.; Ekinci H.; Demirova, G.; Demirtaş, O.; Gün , E. (2007). Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar. Ankara: Pegem Akademi.
- Gretchaninov, N. Çocuklar İçin Op.98.
- Işıközlü, Ç. (2007). Çocuk Dünyası - Türk Çocuklarından Dünya Çocuklarına Op. 21. Ankara: Stüdyo Klasik Müzik.
- Levent, N. Piyano İçin On Parça, Levent Müzikevi. İzmir.
- Saygun, A. A. (1952). İnci'nin Kitabı. U.S.A.: Southern Music Publishing Co. Inc.
- Schumann, R. Gençlik Albümü Op.68. İstanbul:Altuğ Nota Yayınları.
- Sun, M. (n.d.). Yurt Renkleri 3, Piyano Yapıtları Dizisi. Ankara: Repertuvar Yayınları.
- Sünder, K. Piyano İçin 12 Çocuk Parçası. Op. 13.
- Tarcan, B. (1973). 10 Türk Piyano Parçası. Anara: Devlet Konservatuvarı Yayınları No. 65.
- Tchaikovsky, P.I.Gençlik Albümü Op.39, İstanbul:Altuğ Nota Yayınları.
- Tongur, B. Piyano Tekerlemeleri.
- Tuğcular, E. (1995). Türkünün Rengi. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Uçarsu , H. Piyano İçin Üç Küçük Parça.
- Ün, E. (1993). Çocuklar İçin. İstanbul: Remzi Kitabevi.